

O semantici imenica s dometkom -ship i -hood u engleskom jeziku

UDK 811.111'373
Izvorni znanstveni članak

Primljeno: 28. 5. 2012.
Prihvaćeno: 15. 8. 2012.

Sažetak: *Ovaj članak razmatra leksička svojstva imenica s dometkom -ship i -hood u odnosu na imenski predikat osnove, odnosno pojavu ili odsustvo dometka -ship ili -hood kod određene imenske osnove kao semantičkog uvjeta ovih derivacija, slijedeći već poznatu podjelu Aronoffa i Choa na stalne (individual-level) predikate koji označavaju trajna svojstva pojedinca i nestalne (stage-level) predikate koji označavaju nestalna svojstva pojedinca. U vezi sa spomenutom podjelom, može se predložiti i drukčija podjela u odnosu na vrstu imenskoga predikata osnove koja se veže ili s dometkom -ship ili s dometkom -hood pa se takve sufiksarne tvorbe mogu podijeliti u pet kategorija: stalni predikati, nestalni lijevi predikati, nestalni desni predikati, srednji predikati i povremeni predikati. Predložena podjela potječe iz leksičkih svojstava imenskih osnova, odnosno njihove temporalnosti.*

Ključne riječi: *imenska osnova, sufiksarna tvorba, leksička svojstva, imenski predikat*

Sinisa Nincevic*

On the Semantics of -Ship and -Hood Nouns in the English Language

UDC 811.111'373
Original scientific article

Accepted: 28th May 2012
Confirmed: 15th August 2012

Summary: *This paper concerns some lexico-semantic aspects regarding the semantic condition for -ship and -hood suffixations with respect to the type of predicate the nominal base belongs to. It examines the occurrence or non-occurrence of these derivations based on the already established distinction by Aronoff and Cho between stage-level and individual-level predicates. A stage-level predicate applies to temporary states and denotes property of states, thus expressing transient stages as opposed to an individual-level predicate which expresses stable properties of individuals. This paper suggests another possible distinction to shed new light (in view of the type of predicate of the base) on the semantics of -hood and -ship derivations by dividing them into five categories to follow as for the lexical properties of the nominal base that attaches to either -ship or -hood, i.e., as constant predicate, inconstant left predicate, inconstant right predicate, centre predicate, and intermittent predicate in terms of the lexical properties of the nominal base.*

Key words: *nominal base, suffixation, lexical properties, predicate*

1. Uvod

Semantički aspekti tvorbe imenica s dometcima *-ship* i *-hood* vrlo su složena lingvistička pojava koja se može sagledati u svjetlu lingvističke semantike i logike u odnosu na leksička svojstva ovih imenica. Ovaj članak razmotrit će semantiku imenske osnove kao imenskoga predikata u engleskom jeziku u odnosu na leksička svojstva ovih sufiksacija i predložiti moguću drukčiju podjelu, sagledavajući postavke Aronoffa i Choa o ključnoj ulozi predikata imenske osnove koja određuje vrstu sufiksalne tvorbe ovih imenica, tj. zašto se imenskoj osnovi dodaje dometak *-ship* ili *-hood* u leksemima „*father (hood)*“, „*mother (hood)*“, „*son (hood)*“, „*daughter (hood)*“, „*mentor (ship)*“, „*partner (ship)*“, „*sponsor (ship)*“...

1.1. Leksička svojstva imenica s dometkom *-hood* i *-ship*

Spomenuti lingvisti (Aronoff i Cho, 2001.) pojavu određenog dometka objašnjavaju vrstom predikata kojemu pripada imenska osnova u odnosu na leksička svojstva osnove koja upozorava na vremenska svojstva pojedinca te ih dijele na stalne imenske (*individual-level*) i nestalne (*stage-level*) predikate. Stalni predikati bili bi oni predikati čija imenska osnova semantički svjedoči o stalnim odnosima i uz koju se, stoga, pojavljuje dometak *-hood* (npr. „*motherhood*“, „*fatherhood*“), a nestalni bi predikati bili oni čija imenska osnova upozorava na odnose u određenom vremenskom okviru koji razmatramo (npr. „*partnership*“ i „*friendship*“) i kojoj se dodaje dometak *-ship*. Nadalje, stalne (*individual-level*) predikate dijele u lijeve stalne predikate (*left-side individual-level predicate*) i desne stalne predikate (*right-side individual-level predicate*). Lijeve stalni predikati označavaju svojstva koja traju od rođenja pa do neke točke u vremenu (npr. „*childhood*“), a desni stalni predikati označavaju svojstva koja traju od neke točke u vremenu do krajnje (npr. „*adulthood*“) što bi značilo da se uza sve imenske osnove koje upozoravaju na stalna svojstva, kao lijevi ili desni stalni predikat, pojavljuje dometak *-hood*, za razliku od imenskih osnova koje svjedoče o nestalnim svojstvima kojima se dodaje dometak *-ship* (Trips, 2009.). Semantika imenske osnove određuje dometak, a time i vrstu predikata kojoj imenska osnova pripada.

Tablica 1 — Usporedba tvorbe imenica s dometkom *-ship* i *-hood*

_____	adulthood
_____	daughterhood
_____	childhood
directorship	_____
fathership	fatherhood
_____	girlhood
governorship	_____
captainship	_____
_____	manhood
_____	parenthood
priestship	priesthood
_____	sonhood
partnership	_____
sponsorship	_____

Iz tabličnog prikaza usporedbe imenica s dometkom *-ship* i *-hood* razvidno je da imenska osnova s ovim dometcima:

a) može označavati odnos u nekom vremenu (npr. „*sponsor(ship)*“, „*partner(ship)*“, „*daughterhood*“, „*fatherhood*“...).

b) može označavati stanja, tj. svojstvo, u nekom vremenu s dometkom *-hood* (npr. „*childhood*“, „*girlhood*“...)

c) može označavati dužnost (*office of an x*) koju netko obnaša ili društveni položaj (*rank of an x*) u nekom vremenu. Ponekad ista imenska osnova može imati oba dometka (*-hood* i *-ship*), npr. „*priestship/priesthood*“. No, ova skupina imenica u najvećem broju slučajeva zahtijeva dometak *-ship* (Ninčević, 2009.). Mogućnost ovakve derivacije može se objasniti i specifičnim semantičkim informacijama koje pružaju ovi leksemi.

2. Imenski predikat

Predikat je izraz koji je istinit za što (Vendler, 1957.), tj. izraz koji može biti zadovoljen čime, ili o nizovima nečega u nekome tumačenju. Imenski predikat „... je otac od ...“ istinit je za neke nizove, a za neke nije. Starogrčku mitologiju istinitom čini niz <Kron, Zeus>, jer zadovoljava imenski predikat „... je otac od ...“ za razliku od niza <Zeus, Kron> koji ovakav niz ne zadovoljava. Nizovi koji u nekome tumačenju zadovoljavaju neki predikat jesu njegova ekstenzija. Kada sve nizove predikata koji zadovoljavaju neki predikat (uvjet iskazan nekim predikatom) saberemo u jednu cjelinu i dobijemo skup istih, samo takvih nizova, tu cjelinu možemo imenovati. Imenski predikati s dometkom *-ship* i *-hood* mogu označavati odnose (višemjesni ili nominalizirani predikati) i svojstva (jednomjesni predikati) u nekom vremenu, npr. „*boyhood*“, „*childhood*“, „*man(hood)*“, kao i društveni položaj („*governorship*“, „*admiralship*“, „*studentship*“). Budući da su imenice s dometkom *-ship* i *-hood*, o kojima je ovdje riječ, imenski predikati i prediciraju se o odnosima i svojstvima u nekom vremenu — „otac-kći/sin“, „majka-kći/sin“, „suradnik-suradnik“, „pokrovitelj-primatelj“ (odnos); „djetinjstvo“, „dječaštvo“, „djevojaštvo“ te „vježbeništvo“, „svećeništvo“, „student-stvo“ (svojstvo) – mogu se sagledati i s obzirom na njihovu istinitost i zadovoljivost u stvarnom vremenu, jer je riječ o svojstvima pojedinca u kontekstu predložene podjele Aronoffa i Choa, stoga se može predložiti i drugačija podjela u smislu semantičko-logičke zadovoljivosti i istinitosti. Iz navedenoga se može zaključiti da:

1. Stalni predikat označava trajan odnos od početne točke A do krajnje točke B. Definicija predikat P (k,x,1,...yn) jest stalni predikat s obzirom na k, ako svaki niz predmeta (tj. njegova ekstenzija <k,v,1,...,vn>) koji zadovoljava P u nekome vremenskome intervalu, zadovoljava P u svakom vremenskom intervalu u kojem postoji P.

2. Predikat je nestalan ako nije stalan.

Predikat „...je roditelj od ...“ ima za ekstenziju skup svih nizova u kojima je prvi član majka ili otac a drugi kći ili sin ($\langle x, y \rangle$: je roditelj od y).

Slijedom definicije 1, imenski predikati (P) „kći“ i „sin“ u rečenicama „...je kći od ...“ i „...je sin od ...“ zadovoljeni su s obzirom na k (otac i majka) u nekom i u svakom intervalu u kojem „postoji“ P, stoga možemo o njima govoriti kao o stalnim nominaliziranim predikatima („*daughterhood*“ i „*sonhood*“), a imenski predikati „otac“ („*father*“) i „majka“ („*mother*“) u definiciji P(k,l,l,..yn) nisu zadovoljeni s obzirom na k, koji ne postoji u svakom vremenskom intervalu u kojemu postoji P te o njima možemo govoriti kao o nestalnim nominaliziranim predikatima u stvarnom vremenu, dopuštajući apstraktnu relacijsku istinitost izvan fizičkog svijeta.

Imenske osnove „*sister(hood)*“ i „*brother(hood)*“, koje isključivo odabiru dometak *-hood*, mogu biti i stalni (od početne točke A do krajnje točke B) i kontinuirani imenski predikati (od neke točke različite od početne do krajnje). U tvrdnjama „...je brat od ...“ , „...je sestra od ...“, imenski predikati mogu označavati stalna svojstva ako u nizu $\langle k, v, l, \dots, vn \rangle$ s obzirom na k zadovoljavaju P u svakom vremenskom intervalu u kojemu postoji P, ili mogu označavati kontinuirana (nestalna) svojstva, ako u nizu $\langle k, v, l, \dots, vn \rangle$ s obzirom na k ne zadovoljavaju P u nekom i svakom vremenskom intervalu u kojem postoji P. Naime, u prvom je slučaju predikat zadovoljen s obzirom na k od početne do krajnje točke, a u drugom je slučaju P zadovoljen s obzirom na k od neke točke različite od početne do krajnje iz perspektive mlađi/stariji brat u odnosu na P.

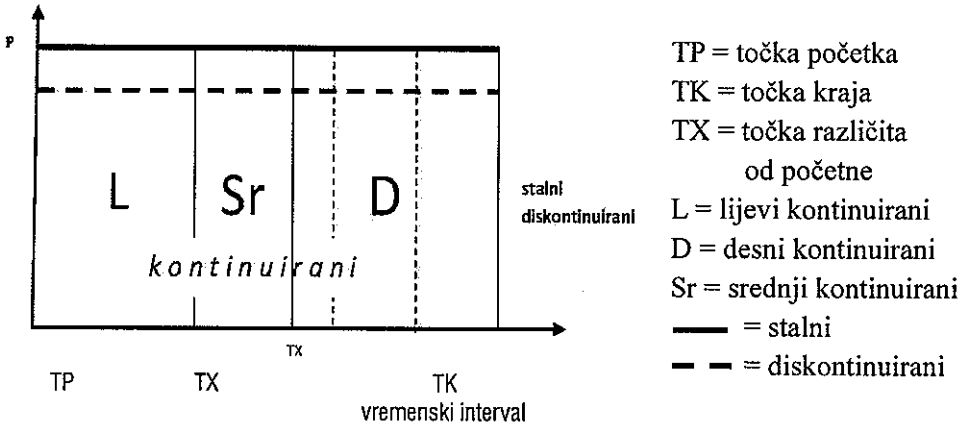
Spomenute imenske osnove kao imenski predikati „*mother*“, „*father*“, „*daughter*“ i „*son*“ odabiru isti dometak (*-hood*), ali u primjerima „*daughter*“ i „*son*“ riječ je o stalnim predikatima, a u primjerima „*mother*“ i „*father*“ posrijedi su nestalni imenski predikati koji označavaju nestalna svojstva, iako Aronoff i Cho govore o imenskoj osnovi u kojoj će semantika imenske osnove zahtijevati isključivo dometak *-hood* u ovom slučaju, kako bi označavala stalna svojstva kao stalni lijevi ili desni imenski predikati. No, isti se dometak, u ovom slučaju *-hood*—kako pokazuju navedeni primjeri—može pojaviti uz imensku osnovu koja kao imenski predikat može imati kontinuirano, ali ne i stalno svojstvo u odnosu na početnu točku A do krajnje točke B. Slijedom navedenih primjera, možemo reći da je posrijedi semantički uvjet koji nije nužan, ali je dostatan pri sufixaciji s dometkom *-hood* koja može označavati neki odnos u nekom vremenskome intervalu, ali i neki odnos u svakom vremenskome intervalu. Za imenske se predikate koji se prediciraju o odnosima u nekim intermitentnim vremenskim intervalima, stoga, može reći da su nestalni, tj. povremeni u odnosu na vrijeme koje razmatramo, kao relacijski leksemi „*mentor*“, „*sponsor*“, „*partner*“, a koji zahtijevaju isključivo dometak *-ship* („*mentorship*“, „*sponsorship*“,

„partnership“). Isti se dometak *-ship* pojavljuje i uz imensku osnovu koja označava društveni položaj u nekom vremenu kao nestalni imenski predikat koji nije povremen: „*butler(ship)*“, „*captain(ship)*“, „*elder(ship)*“, „*student(ship)*“, „*intern(ship)*“. Ovdje je riječ o dostatnom uvjetu za ovu sufiksalsnu tvorbu, iako se u nekim slučajevima oba dometka mogu vezati za istu imensku osnovu.

Imenska osnova, osim relacijskih (nominaliziranih) imenskih predikata, npr. „*wifehood*“, može označavati i svojstvo u nekom vremenskom intervalu, primjerice u derivacijama „*childhood*“, „*girlhood*“, „*boyhood*“, „*manhood*“, „*womanhood*“, „*maidenhood*“... Ovi imenski predikati uvjetuju isključivo dometak *-hood*, ali nemaju stalna svojstva jer se ne događaju u svakom vremenskom intervalu od početne točke A do krajnje točke B. U ovom je slučaju riječ o nužnome dijelu dostatnog semantičkog uvjeta za ovakvu sufiksalsnu tvorbu. U nekim se slučajevima ista imenska osnova, kao jednomjesni imenski predikat koji označava svojstvo, može pojaviti s obama dometcima, npr. u leksemu „*priestship*“/ „*priesthood*“ ili odnos kao u leksemu „*fathership*“/ „*fatherhood*“. Ovdje je, međutim, riječ o leksemima kojima dometak može odrediti, tj. dati, specifičnu semantičku informaciju. Naime, „*priestship*“ se isključivo odnosi na položaj (*office of a priest*), a „*priesthood*“ za semantički rezultat ima i skup svih svećenika, tj. označava svojstvo. Tvrdnja „... *is a priest.*“ jest jednomjesni predikat i ova je tvrdnja istinita za obje derivacije. Relacijski leksem „*fathership*“ odnosi se na najstarijeg člana neke tradicionalne zajednice ili političkog tijela (*the Father of the House of Commons in the UK*) koje ta zajednica metaforički prepoznaje kao „oca“. Ovakvu bi uporabu leksema „*father(ship)*“ mogla oprimirati i rečenica uzeta iz američke književnosti u kojoj se može govoriti o neospornom Tamenundovu „očinstvu“: „*Notwithstanding the position of the Huron, he passed the observant and silent Magua without notice, and leaning on his two venerable supporters proceeded to the high place of multitude, where he seated himself in the center of his nation with the dignity of a monarch and the air of a father*“ (Cooper, 1994.: 347).

S obzirom na leksička svojstva leksema s dometkom *-hood* i *ship* kao stalnih ili nestalnih imenskih predikata, može se predložiti i drugačija podjela ovih leksema u grafičkom i tabličnom prikazu.

Slika 1 — Podjela leksema s dometkom -hood i -ship

1. Nestalni imenski predikati mogu biti kontinuirani i diskontinuirani. Kontinuirani imenski predikati protežu se od – do vremenskih točaka:

- 1.1. od početne točke do neke točke različite od krajnje (lijevi imenski predikati)
- 1.2. od neke točke različite od početne do krajnje (desni imenski predikati)
- 1.3. od neke točke različite od početne do neke točke različite od krajnje (srednji imenski predikati)

2. Stalni imenski predikati protežu se stalno od početne točke A do krajnje točke B.

3. Diskontinuirani imenski predikati događaju se „stalno“, ali u određenim vremenskim intervalima.

Tablica 2 — Podjela leksema s dometkom -hood i -ship

kontinuirani lijevi	kontinuirani desni	kontinuirani srednji	diskontinuirani	stalni
childhood	adulthood	studentship	mentorship	daughterhood
boyhood girlhood	fatherhood fathership	presidentship internship	partnership sponsorship	sonhood
brotherhood/sisterhood				brotherhood/ sisterhood

3. Zaključak

Ovaj je članak pokazao da je moguća i drukčija podjela u odnosu na leksička svojstva imenica uz čiju se imensku osnovu pojavljuju domeci *-hood* i *-ship* te da derivacija s dometkom *-hood* ne mora uvijek označavati stalna leksička svojstva u vremenskom intervalu od početne točke A do krajnje točke B.

Nadalje, o složenosti ove lingvističke pojave svjedoči i derivacija „*fathership*“ koja se u odnosu na leksička svojstva može sagledati i kao kontinuirana „desna“ derivacija koja se događa u desnom spektru, tj. od neke točke različite od početne do krajnje. U ovoj se skupini, u odnosu na nestalna leksička svojstva imenske osnove kao imenskoga predikata, nalazi i kontinuirana „desna“ derivacija „*fatherhood*“.

Također, i druge imenske osnove s dometkom *-ship*, u odnosu na svojstva imenskoga predikata, mogu biti kontinuirane u desnom spektru (od neke točke različite od početne i različite od krajnje, npr. „*admiralship*“). Štoviše, pokazano je da su derivacije „*daughterhood*“ i „*sonhood*“, u odnosu na leksička svojstva imenskoga predikata, stalne, a derivacije „*motherhood*“ i „*fatherhood*“ nestalne, iako imenske osnove ovih leksema imaju dometak *-hood*. Ovakva podjela nominaliziranih/relacijskih (višemjesnih) predikata, kao i onih predikata koji označavaju svojstva (jednomjesnih), moguća je i „zadovoljava“ u navedenim primjerima – njome nisu obuhvaćene složene imenske osnove s dometkom *-ship* koje označavaju vještinu, stoga ima ograničen pristup, (npr. „*airmanship*“, „*swordsmanship*“...) – i kao takva otvara mogućnost daljnjeg istraživanja ovih derivacija u odnosu na vremenske odrednice, tj. temporalnost kao leksičko svojstvo imenskog predikata osnove.

Literatura:

1. Aronoff, M., Cho, S. (2001.): The Semantics of -Ship Suffixation. *Linguistic Inquiry* 32: 167-173.
2. Cooper, F. J. (1994.): *The Last of the Mohicans*, London: Penguin Popular Classics.
3. <http://www.thefreedictionary.com/daughterhood> (30. 4. 2012.)
4. <http://www.merriam-webster.com/dictionary/fathership> (29. 4. 2012.).
5. <http://www.merriam-webster.com/dictionary/priestship> (3. 5. 2012.).
6. <http://www.merriam-webster.com/dictionary/son> (30. 4. 2012.).
7. Ninčević, S. (2009.): Various Semantic Aspects of -Ship Suffixation. *Strani jezici* 38 (3): 297-302.
8. McQueen, A., Thatcher, V. (1971.): *The New Webster Dictionary of the English Language*, Chicago: Consolidated Book Publishers.

9. Trips, C. (2009.): *Lexical Semantics and Diachronic Morphology, The Development of -Hood and -Ship in the History of English*, Tübingen: Linguistische Arbeiten, Max Niemeyer Verlag.
10. Vendler, Z. (1957.): Times and Verbs. *The Philosophical Review* 66 (2): 143-160.

Siniša Ninčević*

Sulla semantica dei nomi dalla desinenza in -ship e -hood nella lingua inglese

UDK 811.111'373

Articolo scientifico originale

Ricevuto: 28. 5. 2012

Accettato per la stampa: 15. 8. 2012

Riassunto: *Il presente articolo prende in esame le caratteristiche lessicali dei nomi con la desinenza in „-ship“ e „-hood“ in relazione al predicato nominale della radice ovvero la presenza o l'assenza delle due desinenze citate come una condizione semantica di queste derivazioni, secondo la già nota suddivisione di Aronoff e Cho in predicati permanenti (individual-level) che indicano le caratteristiche permanenti del singolo e i predicati non permanenti che indicano appunto le caratteristiche non-permanenti del singolo. Riguardo alla suddivisione appena menzionata, si potrebbe proporre una suddivisione alternativa in rapporto alla tipologia del predicato nominale della radice che lega alla desinenza „-ship“ o alla desinenza „-hood“, cosicché le simili derivazioni di suffissi potrebbero essere divise in cinque categorie: predicati permanenti, predicati non permanenti di sinistra, predicati non permanenti di destra, predicati di mezzo e predicati temporanei. La suddivisione proposta deriva dalle caratteristiche lessicali delle radici del nome, ovvero dalla loro temporaneità*

Parole chiave: *radice del nome, formazione dei suffissi, caratteristiche lessicali, predicato nominale.*

* Siniša Ninčević, lektor
(profesor engleskog jezika i
povijesti umjetnosti)
Filozofski fakultet u Splitu,
Sinjska 2, 21 000 Split
Adresa Stanovanja:
Šibenska 3, 21 000 Split
Elektronička adresa:
Sinisa.Nincevic@ffst.hr

* Sinisa Nincevic, lector,
professor of English and
History of Arts
Faculty of Philosophy,
Sinjska 2, 21 000 Split
Residential Address:
Sibenska 3, 21 000 Split
E-mail Address:
Sinisa.Nincevic@ffst.hr

* Siniša Ninčević, lettore di
lingua (professore di lingua
inglese e di storia dell'arte)
Facoltà di Lettere e Filosofia
dell'Università degli Studi di
Spalato, Sinjska 2, 21000 Split
Via Šibenik 3, 21000 Split
Email:
Sinisa.Nincevic@ffst.hr

